

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΖ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1939

ΑΡΙΘ 5

ΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 17.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Χρυσάνθε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Κομισάμενοι ἔναγχος τὰ ἀπὸ τῆς Δεκεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους, ἀριθ. 2903, Εἰρηνικὰ Γράμματα τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος, χαρᾷ ἰδιαζούσῃ μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἐνωτίσθημεν τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα τῆς εἰς τὸν Ἀγιώτατον Θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, χάριτι καὶ εὐδοκίᾳ Θεοῦ, ἐκλογῆς καὶ ἀνόδου Αὐτῆς, εἰς διαδοχὴν τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσοστόμου, οὗ ἡ τιμὰ μνήμη ἄληστος παραμενεῖ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅτι πολὺ ἐμόχθησεν ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἦσθημεν πάνυ ἀναγνόντες ἐν τοῖς γράμμασι τούτοις ὅσα ἡ Ὑμετέρα λίαν ἡμῖν καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς Μητρὶ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ πεφιλημένη Μακαριότης ἐπὶ τῇ κατάρξει τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀδελφικῆς κοινωνίας εὐκαίρως ἀναφέρει περὶ τοῦ λυσιτελοῦς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας ἐπικοινωνίας τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, καὶ πάντοτε μὲν, μάλιστα δὲ ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς, καὶ τῆς ἀνάγκης διὰ τοῦτο τῆς ταύτης ὡς οἷόν τε προαγωγῆς καὶ ἐνισχύσεως, ἀμα δὲ καὶ τὴν ἑαυτῆς διαβεβαίωσιν περὶ παροχῆς μετὰ πάσης προφροσύνης, εἴ ποτε δεήσει, τῆς ἑαυτῆς συναντιλήψεως ταῖς παρακλήσεως καὶ στηρίξεως τυχόν δεομέναις ἀδελφαῖς Ἐκκλησίαις. Ἡ γὰρ σύσφιγξις καὶ τόνωσις τῆς ἀδελφικῆς σχέσεως καὶ συνεργασίας καὶ ἐπικοινωνίας πρῶτιστον καὶ προσφιλές δι' ἡμᾶς ἀποτελεῖ μέλημα, ἐπεὶ καὶ τὰ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας συμφέροντα, τὰ τε γενικὰ καὶ τὰ ἐπὶ μέρος, κάλλιον οὕτω ἐξυληροῦνται καὶ ὁ σύνδεσμος καὶ ἡ ἁρμονία καὶ ἡ παράστασις τοῦ ταύτης συγκροτήματος τρανότερον καὶ ἀπτότερον ἐν ὄλω τῷ κάλλει αὐτοῦ ἐκφαίνεται καὶ διαλάμπει.

Ὅθεν χαίροντες σπεύδομεν ἀνταποδοῦναι τῇ ἀγάπῃ Αὐτῆς τὸν ἄσπασμόν κοινωνίας ἐξ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, ὅλο-

ψύχως Αὐτῇ συγκαίροντες καὶ πᾶσαν παρὰ Θεοῦ ἐνίσχυσιν ἐν τῇ ἐπ' αἰσίοις καταρχομένη προεδρικῇ ἐν τῇ Ἀγιωτάτῃ αὐτόθι Ἐκκλησίᾳ διακονίᾳ Αὐτῆς ἐπευχόμενοι. Πᾶσα γὰρ ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῶν κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ἐνέργεια τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καυχήσεως ὑπόθεσιν ἀποτελέσει τῇ καθ' ἡμᾶς Μητρὶ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, στοργικῶς μὲν θρηψάσῃ καὶ ἐπαξίως ἀναδειξάσῃ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, μετὰ πολλῶν δὲ καὶ χρηστῶν ἐλπίδων τοῖς αὐτόθι δωρησαμένη. Γένοιτο ὁ Κύριος αὐτῇ βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐν πᾶσι.

Διαβεβαιούμενοι δὲ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ὅτι οὐδέποτε ἐπιλείψομεν προθύμως συμπράττοντες καὶ συνεργαζόμενοι Αὐτῇ ἀδελφικῶς ἐν παντί, ὅπου ἂν τῆς ἀδελφικῆς ἡμῶν συμπράξεως ἀνάγκη παραστῇ, κατασπαζόμεθα Αὐτὴν καὶ αὐτὴς ἐν Κυρίῳ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης

α ρ λ θ'. Ἰανουαρίου κγ'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ BENIAMIN

Ἀριθμ. 85.

Χρυσάνθω

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν

καὶ πάσης Ἑλλάδος

Νικόλαος

Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας

καὶ πάσης Ἀφρικῆς

ἄσπασμόν ἅγιον ἐν Χῷ Σωτῆρι.

Χαρᾷ ἀφάτῳ ἐδεξάμεθα τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου τὴν ἀπὸ ὀγδόης πρὸς τῇ δεκάτῃ παρελθόντος μηνὸς καὶ ἔτους εἰρηνικὴν ἐπιστολὴν τῆς περισπουδάστου Ὑμετέρας Μακαριότητος τὴν Θεία χάριτι κανονικὴν αὐτῆς ἐκλογὴν ἀγγέλλουσαν, κατ' ἔθος καὶ τάξιν ἐκπαλαι ἰσχύουσαν ἀνὰ τὰς Ὁρθόδοξους τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ τὸν τὰ πάντα πανσόφως οικονομοῦντα Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας καὶ Ἀρχιποίμενα Χριστὸν ἐδοξάσαμεν, τὸν εὐδοκήσαντα ἀναδειξίαι Αὐτὴν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ὑπ' ὅψει ἔχοντες τὴν μακρὰν, πολυμερῆ καὶ καρποφόρον σταδιοδρομίαν τῆς Ὑμετέρας Θεοπροβλήτου Κορυφῆς, τὴν τε θερμοουργὸν πίστιν εἰς τὰ δόγματα καὶ τὰ Μυστήρια καὶ τὴν ὅλην διδασκαλίαν τῶν Ἁγίων Γραφῶν, τὴν τε ἀφοσίωσιν Αὐτῆς εἰς τὰς τῶν Θεοπνεύστων Συνόδων καὶ τῆς Ἱερᾶς συλλήβδην Παραδόσεως πολυτίμους ὑποθήκας καὶ εἰς τὸ θεοδ-

μητον καθεστῶς τῆς Ἀγιοτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, χαίρομεν χαρὰν μεγάλην ὅτι ὁ Κύριος τοιοῦτον ἐν καιροῖς χαλεποῖς ἔδωκε κυβερνήτην καὶ οἰακοστρόφον τῆς Ἱερᾶς Αὐτοῦ ὀλκάδος καὶ πεπειραμένον ποιμένα καὶ χειραγωγὸν τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ «πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος Αὐτοῦ».

Περὶ πολλοῦ δὲ τὴν εἰρήνην τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας ποιούμενοι δεόντως καὶ τὰς δηλώσεις τοῦ Πρωτοθρόνου Αὐτῆς ἐκτιμῶμεν, ὅτι τὸν σύνδεσμον τῆς ἀγάπης, τὴν ἁρμονίαν καὶ συνεργασίαν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ὄρον θεμελιώδη καὶ ἀπαραίτητον λογίζεται εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν κατὰ Θεὸν ἀνάπτυξιν καὶ ἐν τῷ θελήματι Αὐτοῦ τελείωσιν τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸν γὰρ τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ὑπογραμμὸν ἔχομεν, ὅς ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὃ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρωθεν ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας διὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ κτείνας τὴν ἔχθραν, εἰρήνην τὴν Αὐτοῦ καταλιπὼν ἡμῖν, ἵνα τοῖς ἴχθειν Αὐτοῦ ἐμπολιτευόμενοι τὴν ὑπεσχημένην παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν δόξαν καὶ τιμὴν πρὸς τῇ εἰρήνῃ κερδήσωμεν.

Τὸν σύνδεσμον τοῦτον τῆς συνεργασίας καὶ ἀλληλοβοηθείας εἴπερ ποτὲ νῦν στενώτερον ἐπιποθοῦμεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἐκάστη τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ πᾶσαι ὁμοῦ ἀντιμετωπίζουσι ζητήματα καὶ δυσχερείας ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου καὶ τῇ παγκοσμίῳ ἀποστολῇ αὐτῶν εἰς ἐπικράτησιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἐπὶ ταῖς χρῆσταῖς ταῦταις ἐλπίσι καὶ τῇ πανσθενεῖ δεξιᾷ τοῦ Ὑψίστου πεποιθότες δεξιὰν κοινωνίας δίδομεν καὶ τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας διὰ τῶν Γραμμάτων τούτων καταρχόμενοι, ὀλοψύχως εὐχόμεθα ὅπως ὁ τῆς Ἐκκλησίας θεμελιωτῆς καὶ Κυβερνήτης δῶ τῇ ὑμετέρᾳ θεοφροσύνῃ Μακαριότητι ποιμαντορίαν μακράν, πλουσίαν εἰς ἔργα πίστεως καὶ εὐσεβείας, φωτίζων, καθοδηγῶν καὶ ἐπιστέφων τοὺς πόνους Αὐτῆς καὶ συνεχιστὴν τοῦ ἔργου τῶν προκατόχων Αὐτῆς ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἀναδεικνύων εἰς δόξαν τοῦ ὑπερυμνήτου ὀνόματος τῆς Ὑπερουσίου Τριᾶδος.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 25 Ἰανουαρίου 1939

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος
ἡ ἀδελφὸς ἐν Χρῷ ἀγαπητὸς

† Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

*

Ἀριθ. Πρωτ. 6

Χρυσάνθω

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος

Τιμόθεος

ἐλέω Θεοῦ Πατριάρχης τῆς Ἁγίας Πόλεως
Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης,
ἀσπασμὸν ἁγίων ἐν Χριστῷ Γεννηθέντι.

Ἐν χαρᾷ ἀνέγνωμεν μεγάλην κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ τῆς περὶ Ἡμᾶς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐν εὐχα-

ριστίᾳ πρὸς τὸν οὐράνιον τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορα τὴν κατὰ παλαιὸν καὶ πάνσεμον τῆς Ἐκκλησίας ἔθος ἀπολελυμένην ἀπὸ τῆς (ν. ἡ.) παρελθόντος μηνὸς Δεκεμβρίου εἰρηνικὴν ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας Γερασμίας Μακαριότητος, δι' ἧς ἐξαγγέλλει Ἡμῖν τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀνάρρησιν Αὐτῆς ἐπὶ τὸν Ἀγιοτάτον Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τὸν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀποδίδωσιν, ἀλλὰ καὶ διαβεβαίωσιν παρέχεται, ὅτι σπουδάσει τηρεῖν ἀρρήκτους τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ αὐτῶν τε καὶ σύμπαντος τοῦ ὀρθοδόξου συστήματος ἀγαθοῦ καὶ συμφέροντος, ὧνπερ ἡ ἐν τῇ ἀγάπῃ ἕνωσις καὶ σύμπνοια καταστοχάζονται.

Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον, ὅτι τοιοῦτον ἐχαρίσατο τῇ ἁγιοτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος Κυβερνήτην καὶ Πρόεδρον, πλήρη μὲν πνευματικῶν χαρισμάτων, συνέσει δὲ μᾶλλον ἢ πολιτικῶς κοσμούμενον καὶ ζήλου ἐμφορούμενον ἱεροῦ καὶ δυνάμενον δεξιῶς πηδαλιουχῆσαι καὶ εἰς λιμένα εὐδίου ἀσφαλῶς καταγαγεῖν τὸ τῆς θεόθεν πεπιστευμένης αὐτῷ Ἐκκλησίας σκάφος ἐν μέσῳ τηλικαύτης τῶν καιρῶν τρικυμίας καὶ ζάλης.

Ἀσμενοὶ οὖν ἀπονέμοντες τῇ ὑμετέρᾳ Κορυφῇ τὸν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ δεξιὰν Αὐτῇ κοινωνίας τείνοντες εὐχὰς ὀλοθύμους ὑπὲρ Αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου ἀναφέρομεν δεόμενοι τῆς θείας χάριτος φυλάττειν Αὐτὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐπὶ μήκιστον ὑγιαίνουσαν καὶ τὴν εὐστάθειαν καὶ δόξαν ἀπεργαζομένην τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς νομὰς ποδηγετοῦσαν σωτηρίους τὸ λογικὸν Αὐτῆς ποίμνιον.

Ἀπὸ καρδίας δ' εὐχαριστοῦντες τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ καὶ ἐπὶ ταῖς ἐσοταῖς Αὐτῆς εὐχαῖς καὶ ἀδελφικαῖς προσήρσεσιν, αἰτούμεθα παρὰ τοῦ Ἀρχοντος τῶν αἰώνων αἴσιον, εἰρηνικόν, καὶ πάση εὐθηνίᾳ ἀγαθῶν οὐρανίων ἔμπλεον τὸν νέον τοῦ ἐνιαυτοῦ κύκλον σὺν ὅτι πλείστοις μετ' αὐτῶν, περιπτυσσόμενοι δ' Αὐτὴν καὶ αὐτῆς ἐν Χριστῷ Γεννηθέντι διατελοῦμεν Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ ,α ρλθ' Ἰανουαρίου δ'

Τῆς Ὑμετέρας λίαν Ἡμῖν περισπουδάστου

Γερασμίας Μακαριότητος

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† Ο ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΤΙΜΟΘΕΟΣ

*

Ἀριθ. 34

Τίρανα τῇ 18 Ἰανουαρίου 1939

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ Ἀδελφε καὶ συλλειτουργε, Κύριε Χρυσάνθε, τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

Ἀσμένως δεξάμενοι τὴν ὑπ' ἀριθ. 2908 καὶ ἡμερομηνίαν ρϕλη' Δεκεμβρίου τῆς εἰρηνικῆς ἐπιστολῆς τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος, σπεύδομεν ὅπως ἐκφράσωμεν Αὐτῇ τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν συγχαρητήριους εὐχὰς ἐπὶ τῇ θείῳ ἐλέει καὶ

προνοία ἀναδρόσει Αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Τὸ γεγονός τοῦτο ἐχαροποίησεν ἰδιαζόντως τὴν Ὁρθόδοξον Αὐτοκέφαλον Ἀλβανικὴν Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ ἧς ἡ ὑμετέρα Μακαριότης ἐπεδείξατο ἀείποτε θεομὸν ἐνδιαφέρον.

Βέβαιοι ὄντες ὅτι ἡ ἀνάρρησης τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὸν περίλυτον Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τὴν ἐδραίωσιν τῆς πίστεως ἐξαιτούμεθα τὰς εὐχὰς Αὐτῆς ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τοῦ ἡμετέρου ποιμνίου.

Ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ Ἀδελφός
† Ο ΤΙΡΑΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Ἄριθμ. 11591

Σόφια, 29 XII 1938

Τῷ Μακ. Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κυρίῳ Χρυσάνθῳ

Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφὲ

Ἐγκαρδίως ἀσπαζόμεθα τὴν Ὑμῶν Μακαριότητα καὶ λαμβάνομεν μετοχὴν ἐν τῇ χαρᾷ τῆς ἀδελφικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἐν τῷ προσώπῳ Ὑμῶν προκρινάσης ἀξίον διάδοχον τοῦ ἀειμνήτου προκατόχου Ὑμῶν Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου.

Ἐκ βάθους ψυχῆς παρακαλοῦμεν τὸν ἐλεήμονα Θεόν, ὅπως δωρήσῃ τῇ Μακαριότητι Ὑμῶν ἐν τῷ ἐνεστώτι 1939 ἔτει ὑγιεῖαν καὶ δυνάμεις, ἵνα ὀδηγήσῃτε φρονίμως τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν εἰς δόξαν ἐν ὑψίστοις Θεῷ, εἰς φύτευσιν εἰρήνης ἐπὶ γῆς καὶ μεταξύ πάντων τῶν χριστιανικῶν λαῶν εὐδοκίας.

Μετ' ἐλπίδος καὶ προσδοκίας ὅτι αἱ ἀγαθαὶ γειτονικαὶ σχέσεις μεταξύ τῶν ὁμοδόξων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῇ συνεργασίᾳ Ὑμῶν θὰ ἐνισχύωνται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον,

Διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης
ὁ ἐν Χριστῷ Ὑμῶν ἀδελφός
Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
† ΒΙΔΙΝΙΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΣ

Πρὸς τὴν Α. Ἀγιότητα τὸν Μητροπολίτην

Χρυσάνθον, ἐκλελεγμένον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν

Σεβασμιώτατε Ἀδελφέ,

Μετ' ἐξαιρετικῆς ἱκανοποίησεως ἔμαθον τὴν ἐκλογὴν τῆς Ὑμετέρας Χάριτος ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ σπεύδω νὰ προσφέρω Ὑμῖν τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς καλὰς εὐχὰς οὐ μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀγγλικανῶν συντρόφων μου ὡς συνόλου.

Ἀναπολῶ τὸ γεγονός ὅτι εἴσθε εἰς ἕξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἤλθον εἰς Λονδῖνον τῷ 1920 ὅπως ἀντιπροσωπεύσουν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ τοῦ ἔτους ἐκείνου καὶ ἐνθυμοῦ-

μαι μετ' εὐχαριστήσεως τὴν συνάντησίν μου μετ' Ὑμῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεώς μου εἰς Ἀθήνας ἔτη τινὰ βραδύτερον.

Εἶμαι, κατὰ ταῦτα, βέβαιος, ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ὑμετέρας Χάριτος ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας θὰ ἔχῃ ἕνα ἐννοοῦντα αὐτὴν φίλον, ὁ ὁποῖος θὰ εὐνοῖ τὰς ἐγκαρδίους σχέσεις, αἵτινες εὐτυχῶς ὑφίστανται μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ ὅστις θὰ προσπαθήσῃ, ὡς ὁ Ὑμέτερος ἐπιφανὴς προκατόχος πρὸ Ὑμῶν ἐπραξεν, ὅπως στενωτέρους καταστήσῃ τοὺς δεσμοὺς οἱ ὁποῖοι ἐνοῦσιν ἡμᾶς μετ' ἀλλήλων, ἵνα ἡμεῖς καὶ πάντες οἱ χριστιανοὶ δυνηθῶμεν νὰ παρουσιάσωμεν ἠνωμένον μέτωπον ἐναντι τῶν ἐφόδων τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς ἀπιστίας.

Εὐχομαι ὅπως πλουσιώταται αἱ εὐλογίαι τοῦ Θεοῦ ἐπαναπαύωνται ἐφ' Ὑμῶν καὶ ὅπως καταξιώθῃτε ἵνα ἐπὶ πολλὰ ἔτη προεδρεύετε τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πιστὸς Ὑμῶν ἀδελφός ἐν Χριστῷ

Ο ΚΑΝΤΑΒΡΥΓΙΑΣ ΚΟΣΜΟ

Ἐν Βερολίνῳ τῇ 20ῃ Δεκεμ. 1938

Μακαριώτατε,

Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἐκφράζω Αὐτῇ τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας. Ἀναμιμνησκομένοις δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης τῶν ἐπαιλημμένων συναντήσεων, ἃς ἔσχον μετὰ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἐνώνω μετ' αὐτῶν καὶ τὰς ἡμετέρας προσωπικὰς εὐχὰς.

Κατὰ τὴν δύσκολον καὶ τὴν πρὸς τὰ ὑψηλὰ πεπραγμένα σταδιοδρομίαν Ὑμῶν, ἦν ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ διανύσῃτε, ὄχι μόνον ἔξετιμήσατε πάντοτε πλήρως τὴν Γερμανικὴν Θεολογικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ ἐκ πείρας ἀντελήφθητε ὅτι οἱ δεσμοὶ οὗτοι βασίζονται ἐπὶ τοῦ θεμελίου τῆς ἀγάπης. Αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Ἑλλάς διὰ πάντα Γερμανὸν εἶναι ζῶν μεγαλεῖον. Ὁ ἐσωτερικὸς πλοῦτος τῆς πνευματικῆς οὐσίας τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ μεγάλῃ ἱστορικῇ αὐτῆς ἀποστολῇ εἶναι ἡμῖν ἕξ ὀλοκλήρου οἰκεία. Ἴσχυροὶ φιλικὸι δεσμοὶ ἐπὶ τε τοῦ ἐπιστημονικοῦ θεολογικοῦ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πεδίου ἐνοῦσιν ἀμφοτέρας.

Ἡ ἰδιαιτέρα εὐχὴ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας εἶναι, ὅπως ἡ Γερμανικὴ Εὐαγγελικὴ Παροικία τῶν Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας αἱ ἀρχαὶ ἀνάγονται εἰς τὰς ἱστορικὰς ἡμέρας τοῦ Ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας, ἀποτελέσῃ τὸν ζῶντα κρίκον μεταξύ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν.

Ἐχω δι' ἐλπίδος καὶ εὐχομαι, ὅπως, ὡς μέχρι τοῦ νῦν, οὕτω καὶ ἐν τῷ μέλλοντι περιβάλλετε τὴν Γερμανικὴν Εὐαγγελικὴν Παροικίαν τῶν Ἀθηνῶν διὰ τῆς Ὑμετέρας εὐνοίας καὶ ὅπως αἱ μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου καὶ τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας σχέσεις διακρατυνθῶσιν ἔτι μᾶλλον.

Ἐἴθε Κύριος ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ τὸ ἀξίωμα Ὑμῶν καὶ Ὑμᾶς.

Ἐκφράζω τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησίν μου πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα

Διατελῶ

Ὁλος Ὑμέτερος

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ D. HECKEL

Διευθυντῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραφείου
τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας

Ἡ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΚΑΡΠΟΥ ΣΥΚΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Γ'

(Λουκ. ΙΓ' 6—9)

Ὁ Θεός, δίκαιος καὶ ἀπροσωπώλητος, προνοεῖ περὶ παντὸς ἔθνους καὶ παντὸς ἀνθρώπου καὶ δὴ καὶ μάλιστα τῆς σωτηρίας αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν ἔθνων δὲν ὑπάρχει διάκρισις, διότι πάντα εἶνε προωρισμένα διὰ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν. Ἡ νεωτέρα θεωρία περὶ διακρίσεως φυλῶν ἥκιστα εἶνε ὀρθή ἀπὸ ἠθικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀπόψεως. Ὡς οἱ ἄνθρωποι εἶνε ἴσοι πρὸς ἀλλήλους, οὕτω καὶ τὰ διάφορα ἔθνη δὲν ἔχουν διαφορὰν καὶ διακρίσεις. Διαφέρουν μόνον κατὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν καὶ τὴν γλώσσαν καὶ τὸν χαρακτῆρα. Πρὸ τῶν αἰωνίων νόμων τῆς δικαιοσύνης οὐδεμία φυλὴ δύναται νὰ διεκδικήσῃ ὑπέρτερα ὑπὲρ ἑαυτῆς δίκαια ἐπὶ τῶν ἄλλων φυλῶν. Οὐδεμία ἐπλάσθη προνομιοῦχος, ἐκάστη δὲ ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἴδιον προορισμὸν ἐν τῷ βίῳ τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς εἶχε ἴδιον καὶ ὑψηλὸν προορισμὸν. Ἐν τῷ ὀρθοῦ κόσμῳ εὐρίσκειτο ἐν τῷ σκοτεινῷ καὶ τῇ πλάνῃ καὶ «εἶδωλα μὲν πανταχοῦ, θεοὶ δὲ ἐν αὐτοῖς οὐδαμοῦ», κατὰ τὴν ὠραίαν ἔκφρασιν τοῦ Βασιλείου Σελευκείας (ἐν Λόγῳ ΙΒ'). Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς εἶχε τὴν ἀληθῆ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ γνῶσιν καὶ τὸν ἠθικὸν νόμον, ἄξιον τῆς ὑψηλῆς τοῦ ἀνθρώπου κλήσεως. Οἱ Ἰουδαῖοι πολλαχῶς παρεσκευάσθησαν διὰ τὴν νέαν χριστιανικὴν πίστιν καὶ τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐγένοντο δὲ φορεῖς τοῦ θείου καὶ ὑψηλοῦ σκοποῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐξ αὐτῶν ἐγεννήθη ὁ Σωτῆρ τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς αὐτοὺς ἐκηρύχθη ἡ νέα διδασκαλία «ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις». Ἐφ' ὅσον ὁμοῦ δὲν ἐδέχθησαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πρόσκλησιν, ἀπεδοκιμάσθησαν, οὕτω δὲ προσεκλήθησαν ἄλλα ἔθνη διὰ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. «Ὑμῖν οὖν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα πρὸς τὰ ἔθνη» (Πραξ. ΙΓ', 49).

Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς εἶνε λαὸς τῆς θρησκείας. Ἡ θρησκεία πρέπει νὰ γείνη κτήμα τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος. Ἐν Ἑλλάδι ἀνεπτύχθη ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ τέχνη, ἐν τῇ Ρώμῃ τὸ δίκαιον, ἀλλ' ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀνεπτύχθη ἡ θρησκεία. Αἱ θρησκείαι τῶν ἔθνικων εἶνε «αὐτοφρεῖς θρησκείαι», ὡς ὀνομάζει αὐτὰς ὁ Σχολιγγίος, κατὰ τὴν παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ Παύλῳ παραβολὴν τῆς ἀγοραιοῦ (Ρωμ. ια', 17). Τοιαύτη ἦτο

καὶ ἡ θρησκεία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἥτις συνετέλεσεν εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν ἀλήθειαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Πρῶτοι οἱ Ἕλληνες καὶ καθόλου τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐδέχθη αὐτὴν καί, ὡς οἱ μάγοι, προσήνεγκον τὰ πολυτιμότερα δῶρα τῆς σκέψεως, τῆς διανοήσεως, τῆς γλώσσης καὶ αὐτοῦ τοῦ αἵματος ὑπὲρ αὐτῆς. Οὕτω ἤρθη ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ «ἐδόθη ἔθνην ποιῶντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς» (Ματθ. ΚΑ', 43). Ὡς ἡ συκὴ, πεφτυεμένη ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, λαβὼν τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, ἠῤῥήθη καὶ ἀνεπτύχθη ἐν αὐτῷ. Ἐφερε δὲ καρποὺς τοὺς ὁποίους τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ γεννᾷ καὶ τρέφει καὶ θαυμαστῶς τελειοποιεῖ.

Οὕτω τὸ ἔθνος τῶν ἑλλήνων συνεδέθη ἀδιαφορικῶς μὲν τὴν χορὴν θρησκείας καὶ εἶνε ἀναπόσπαστον ἀπ' αὐτῆς, ὡς ἡ συκὴ εἶνε πεφτυεμένη ἐν τῇ ἀμπελῷ. Ἐν τῇ νέᾳ θρησκείᾳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ζῆ ὁ ἀληθὴς καὶ γνήσιος ἑλληνισμός. Δι' αὐτοῦ ἐξωογήθη καὶ ἔλαβεν ὁ διδάσκαλος τῆς ἀνθρωπότητος ἑλληνισμὸς μορφὴν προσφυστέραν καὶ δραστικωτέραν πρὸς διαπαιδαγώγησιν καὶ ἀνύψωσιν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἀγοραιοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνος ἐνεκροτήθη εἰς τὴν καλλιέλιον τῆς Ἁγίας Γῆς καὶ καθίσταται συγκοινωνὸς τῆς ρίζης καὶ τῆς πύοτης τῶν θεσφάτων τῆς θεογνωσίας φωνῶν. Ἡ Π. Διαθήκη, ἐξελληνισθεῖσα, προωδοποίησε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ γνωστοῦ ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ ἀγνωστοῦ ἐν Ἀθήναις Θεοῦ καὶ προεκηρύχθη τὸ μέγα μυστήριον τοῦ λύσαντος τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ καὶ ποιήσαντος τ' ἀιφότερα ἐν, τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἔθνικους, τοὺς βαρβάρους καὶ ἑλληνας. Αἱ διδασκαλαὶ τῆς ἀληθοῦς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας συνεπληρώθησαν διὰ τῆς χορῆς θρησκείας, ἥτις, ὡς αὐτὰ ζωογόνος καὶ πηγὴ καλλιέργου, δροσιζει καὶ ποτίζει τὰς κοινωνίας καὶ οὕτω ἀναπτύσσονται καὶ ἀναθάλλουν δένδρα καλλίκομα καὶ καλλίκομα.

Ἐν τῷ ἀμπελῶνι πάντως δὲν θὰ εἶχε φρυεθῆ μόνον ἡ συκὴ ἐρυτεύθησαν καὶ ἄλλα καρποφόρα δένδρα. Ἡ ἔθνικότης δὲν ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν ἀληθῆ θρησκείαν. Ὡς ὁ φανατισμὸς ἐν τῇ θρησκείᾳ κατακρίνεται καὶ καταδικάζεται, διότι οἱ φανατικοὶ εἶνε μακρὰν τῆς ἱερᾶς δυνάμεως τῆς θρησκείας καὶ ἔχουν θερικὴν κεφαλὴν, καρδίαν δὲ ψυχράν, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἔθνικότητι ὁ φανατισμὸς ἀποδοκιμάζεται, διότι βλάπτει καὶ καταστρέφει. Ὁ ἐγωῖσμός καὶ εἰς τοὺς καθ' ἕνα ἑκαστον ἀνθρώπους καὶ τὰ ἔθνη εἶνε ἐφάμαρτος καὶ ὀλέθριος. «Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσει» (Ἰακ. δ', 9). «Ἐπλάτυνεν ὁ Ἄδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν» καὶ ἐκεῖ, προσθέτει ὁ Προφήτης, «καταβήσονται οἱ ἰσχυροὶ, οἱ ἔνδοξοι, καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς, καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀτιμωθήσεται ἀνὴρ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται» (Ἠσαΐ. ε', 14). Ὁ ἐγωῖσμός εἰς τε τοὺς καθ' ἕνα ἑκαστον ἀνθρώπους καὶ τὰ ἔθνη εἶνε μόνον διαλυτικόν· εἶνε πνοὴ θανατηφόρος μεμολυσμένου ἀέρος, εἶνε δηλητηριῶν ἀποξηραίνον πᾶσαν ζωικὴν ἰκμάδα· εἶνε ἀπαίσιον σάβανον ἐν ταῖς πτυγαῖς τοῦ

ὁποίου τυλισομένη κατέρχεται εἰς τὸν τάφον ἢ εἰρήνη, ἢ εὐτυχία, τὸ μεγαλεῖον, ἢ ζωὴ καὶ ἢ ὑπαρξίς τοῦ ἔθνους καὶ τῆς κοινωνίας.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐκαυχῶντο καύχησιν οὐχὶ ἐν Κυρίῳ διότι κατήγοντο ἐκ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῶν ἐνδόξων ἄλλων προγόνων. Τὴν τοιαύτην καύχησιν κατέκρινεν ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης διότι δὲν εἶχον «καρπὸν ἀξιον μετανοίας». «Καὶ μὴ δόξετε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ». (Ματθ. Γ', 9). Καὶ ἀλλαχοῦ ἔλεγεν οἱ Ἰουδαῖοι, «Σπέρμα Ἀβραάμ ἔσμεν καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε» (Ἰωαν. η', 33). Ὁ Κύριος ἀπεκρίθη ὅτι «πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας». Οὕτω ἢ ἐκ προγόνων ἐνδόξων καταγωγῆ δὲν ὠφελεῖ καὶ δὲν σώζει, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἢ πίστις καὶ ἢ ἀρετὴ. Οἱ Ἰουδαῖοι, μὴ πιστεύσαντες εἰς τὸν Κύριον καὶ μὴ ἔχοντες καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, ὑπεδουλώθησαν ἐθνικῶς καὶ πολιτικῶς. Μεθ' ὅλα ὅλα δὲ τὰ τὰ πλοῦ η καὶ τὰς διεθνεῖς ἐπιρροάς των, δὲν κατώρθωσαν νὰ συγκεντρωθοῦν καὶ ν' ἀποτελέσουν κράτος ἀπὸ τσοῦτων αἰώνων· τὸνναντίον καταδιώκονται ὑπὸ πολλῶν ἔθνων καὶ σκορπίζονται πανταχοῦ διότι καὶ αὐτοὶ εἶπον κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου «τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν». Λαοί, οἵτινες δὲν εἶνε ἐλεύθεροι ἠθικῶς, θᾶπτον ἢ βράδιον θὰ ὑποδουλωθοῦν καὶ ἐθνικῶς θὰ συντριβοῦν.

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΩΝ

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΚΩΔ. ΝΟΜΟΝ 4684

Μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἐδ. δ' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου ΓΥΙΑ' «Περὶ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου», γενομένην διὰ τοῦ ἄρθρου 7 ἐδ. 2 τοῦ Κωδ. Νόμου 4684, ἐγεννήθη τὸ ἐρώτημα ἐὰν οἱ ἀποβιούνητες ἱερομόναχοι οἱ ἀποχωρήσαντες τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ διαζήσαντες ὡς ἐφημέριοι, ἢ ἱεροκήρυκες, ἢ καθηγηταί, ἢ εἰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς ὑπηρεσίας, ἔδει νὰ διέπωνται, κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ κοινοῦ δικαίου (Ν. 2310), ἢ τὸνναντίον ὑπὸ τῶν ἐξαιρετικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. ε' τοῦ Ν. ΓΥΙΑ' διατηρηθεισῶν ἐν ἰσχύϊ.

Ἡ πρακτικὴ σημασία τοῦ ζητήματος δὲν εἶναι μικρά. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποδοχῆς τῆς μῆς λύσεως εἶναι εἰς ἕκτασιν τόσον μεγάλα ὅσον καὶ ἀντίθετα πρὸς τὰ τῆς ἐτέρας λύσεως. Διότι, ἐὰν μὲν γίνη δεκτὸν ὅτι διὰ τῆς καταργήσεως τῆς μνησθείσης διατάξεως δέον νὰ ἰσχύσῃ ἢ ἐξαιρετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. ε' τοῦ Ν. ΓΥΙΑ, τότε θὰ κληθῶσιν εἰς τὴν κληρονομίαν μόνον ὁ ΟΔΕΠ καὶ ἡ Ἱ. Μονὴ τῆς Μετανοίας ἢ ἐγκαταβιώσεως τοῦ μοναχοῦ.

Τούτων ἕνεκα, ἢ μελέτῃ τοῦ ζητήματος παρουσιάζει εὐλογον ἐνδιαφέρον.

* * *

Διὰ τοῦ Νόμου ΓΥΙΑ «περὶ Γενικοῦ Ἐκκλησια-

στικοῦ Ταμείου καὶ διὰ τοῦ 4ου ἄρθρου αὐτοῦ, ὁρίζοντο κατὰ τρόπον μὴ συμβαδίζοντα πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ δικαίου διατεταγμένα :

α) τὰ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν Ἐπισκόπων, β) τὰ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν Ἱερομονάχων, τῶν ἀποχωρησάντων τῆς Μονῆς αὐτῶν καὶ διαζησάντων ὡς ἐφημερίων ἢ Ἱεροκηρύκων ἢ καθηγητῶν, ἢ εἰς ἄλλας Ἐκκλησιαστικὰς ὑπηρεσίας, καὶ

γ) τὰ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν «ἄλλων Μοναχῶν».

Οὕτως, α) διὰ τοὺς Ἐπισκόπους, διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζετο ὅτι, ἐκ τῆς κληρονομικῆς αὐτῶν περιουσίας ἐλάμβανον τὸ ἡμῖς μὲν τὸ Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον καὶ τὸ ἕτερον ἡμῖς οἱ ἐξ ἀδιαθέτου καλούμενοι εἰς τὴν κληρονομίαν, ἢ οἱ ἐκ διαθήκης ὁριζόμενοι (ἐδ. γ'. ἄρθρ. 4 Ν. ΓΥΙΑ), β) διὰ τοὺς Ἱερομόναχους τοὺς ἀποχωρήσαντας τῆς Μονῆς καὶ διαζήσαντας ὡς ἐφημέριους, ἢ καθηγητάς, ἢ εἰς ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ λειτουργήματα «ἐρρηθμίζετο» ὅτι ἐκ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας αὐτῶν τὸ ἡμῖς μὲν ἐλάμβανε τὸ Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου ἡμίσεως, ἐὰν ὁ ἀποβιώσας δὲν ὦριζεν ἄλλως διὰ διαθήκης, τὸ ἡμῖς, ἦτοι τὸ ἐν τέταρτον τῆς ὅλης κληρονομίας ἀνήκεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Μετανοίας τοῦ ἀποβιώσαντος καὶ τὸ ἕτερον εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους αὐτοῦ (ἐδ. δ'. ἄρθρ. 4 Ν. ΓΥΙΑ). Τέλος, γ) διὰ τοὺς «ἄλλους μοναχοὺς» καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, καθωρίζετο ὅτι, τῆς κληρονομικῆς αὐτῶν περιουσίας τὸ μὲν ἡμῖς ἐλάμβανε τὸ Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, τὸ δ' ἕτερον ἡμῖς ἢ Ἱ. Μονὴ τῆς Μετανοίας ἢ τῆς ἐγκαταβιώσεως αὐτῶν (ἐδ. ε. ἄρθρ. 4 Ν. ΓΥΙΑ).

Τούτων ὅμως διατασσομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου τούτου, ὑπ' ἄρθρον 19 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ΓΥΙΑ' διευτυποῦτο παραδόξως ὅτι «πᾶσα περιουσία τοῦ μοναχοῦ» (πλὴν τοῦ δικαιώματος χρήσεως τοῦ κελλίου αὐτοῦ) «περιέχεται εἰς τὴν Μονὴν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, κληρονομικῶ δικαιώματι...». Κατ' ἀκολουθίαν τούτου, ἐδημιουργεῖτο ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Νόμου ΓΥΙΑ' σφοδρὰ ἀντινομία, ἐπιτεινομένη ὅμως καὶ ὑπὸ ἐτέρας ἀταξίας, μετὰ τῶν αὐτῶν ἄρθρων 4 καὶ 19, σχετικῶς πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῶν χαριστικῶν καὶ ἄλλων πράξεων τοῦ μοναχοῦ. Οὕτως, ἐν τῷ αὐτῷ θέματι, ὅτε μὲν (ἐν ἄρθρῳ 4φ) μόνον ὑπὲρ τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καθιεροῦτο ἀκυρότης τῶν χαριστικῶν πράξεων καὶ αὐτημερικῆ, ὅτε δὲ γενικῶς (ἐν ἄρθρῳ 19φ) ἐθεσπίζετο ἢ ἀρχὴ δι' ἧς οἱ μοναχοὶ στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τοῦ διατιθέναι διὰ διαθήκης, ἢ διὰ πράξεων ἐν ζωῇ. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τούτων, ἀνεφαίνετο ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἀντινομῶν χρηζουσῶν ἐομνησίας καὶ ἐπιλύσεως.

Τὴν ἀντίφασιν ταύτην, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου ΓΥΙΑ, ἔλυσαν ἢ τε Ἐπιστήμη καὶ ἢ Νομολογία τῶν Δικαστηρίων ὑπὲρ τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ἀναγνωρισθέντος ὅτι τοῦτο, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. ΓΥΙΑ,

ἀπέκτα κληρονομικὸν δικαίωμα καὶ ἔκαλεῖτο εἰς τὴν κληρονομίαν τῶν ἀποβιούντων μοναχῶν, μετὰ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Μετανοίας ἢ τῆς ἐγκαταβίωσης αὐτῶν. (ὄρα Κ. Ράλλη, Ἑκκλ. Δίκαιον Τεῦχος Α΄. ἔκδ. 1927 σ. 254 καὶ σ. 187 παρ. 84, ὡς καὶ Κληρονομικὸν Δίκαιον Γ. Μπαλῆ, τελ. ἔκδ. σ. 289). Ἡ λύσις αὕτη ἦτο ἀπολύτως ὀρθή, καθ' ὅσον διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. ΓΥΙΑ, σαφῶς καὶ εἰδικῶς καθωρίζετο ἡ συμμετοχὴ τοῦ Γενικοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Ταμείου εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀποβιώσαντος μοναχοῦ, τὴν διάταξιν δὲ ταύτην τοῦ Νόμου ΓΥΙΑ ὁ νομοθέτης δὲν ἐπεθύμει νὰ καταργήσῃ διὰ τοῦ ἄρθρ. 19 αὐτοῦ.

Οὕτω διατετυπωμένον τοῦ νόμου περὶ Γενικοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Ταμείου, πρόδηλον εἶναι ὅτι, διὰ τοῦ ἔδ. δ' τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ, οὗτος ἐποιεῖτο διάκρισιν μεταξὺ τῶν τυχόντων ἁπλῶς τῆς μοναχικῆς κοινότητος (τῶν μοναχῶν) καὶ τῶν χειροτονηθέντων, ἴτοι τῶν ἀξιοθέντων πρὸς τὴν μοναχικὴν κοινότητα καὶ τοῦ χαρίσματος τῆς ἱεροσύνης, καὶ διαζησαντων ἐν τῇ κοινότητι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῶν ἐφημερίων, τῶν ἱεροκηρύκων, τῶν καθηγητῶν κλπ. Παρὰ τὴν διάκρισιν ὅμως ταύτην, ὁ γενικῶς τεθεὶς κανὼν, ἐπὶ τῆς κληρονομίας τῶν μοναχῶν, ἦτο ὁ διὰ τοῦ ἑδαφίου ε' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. ΓΥΙΑ τεθεὶς, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς λοιποὺς μοναχοὺς, (τοὺς μὴ χειροτονημένους) δι' οὗς ἐκρίθη ὅτι ἔδει νὰ ἐπανέλθῃ ἰσχυροτέρα ἢ μείωσις τῆς ἰκανότητος δικαίου προσεγγιζομένων τῶν αὐστηρῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰουστινιανείου Δικαίου καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν Πατέρων τῆς Ἑκκλησίας καθ' ἃς «συγγένεια τοῖς μοναχοῖς οὐκ ἔστιν, τὸν ἐν οὐρανῷ ζηλώσασσι βίον» (Νεαρ. 133 κεφ. 3). Οὕτως, ἐπεβλήθη διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ γενικὸς κανὼν τῆς διατηρήσεως μὲν τῆς προσωπικότητος παρὰ τῶν μοναχῶν καὶ τῆς ἰκανότητος πρὸς τὸ ἔχειν καὶ κτᾶσθαι, τῆς μείωσεως ὅμως τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ πρὸς τὸ διατιθέσθαι, διὰ πράξεως ἐν ζωῇ ἢ αἰτίᾳ θανάτου.

Οὕτως ἐγούσων τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου ΓΥΙΑ', ἐπῆλθεν ὁ Κωδ. Νόμος 4684, ὅστις ἐν ἄρθρῳ 7 παρ. 2, καθώρισεν ὅτι, «πάντες οἱ ἐν τῷ νόμῳ ΓΥΙΑ «περὶ Γενικοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ Διοικήσεως Μοναστηρίων Πόροι», πλὴν τῶν ἑδαφίων γ' καὶ δ' καταργουμένων..... καθίστανται τοιοῦτοι τοῦ ΟΔΕΠ ἢ τῆς ἡμέρας τῆς καταργήσεως τοῦ Γενικοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Ταμείου».

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ Κωδ. Νόμου 4684 ἐπῆλθον τὰ ἀκόλουθα:

α. καταργήθησαν τὰ περὶ κληρονομίας τῶν Ἐπισκόπων,

β. καταργήθησαν τὰ περὶ κληρονομίας τῶν Ἱερομονάχων τῶν ἀποχωρησάντων ἐκ τῆς Μονῆς, καὶ τέλος γ) διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Κωδ. Νόμου 4684 καθωρίσθη ὅτι ὁ ΟΔΕΠ κατελάμβανε τὴν θέσιν τοῦ Γενικοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Ταμείου. ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα κληρονομίας τῶν ἀποβιούντων Μοναχῶν.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τοὺς Ἐπισκόπους, ὀρθῶς καὶ εὐλόγως ἐκρίθη ὅτι, μετὰ τὴν κατάργησιν ταύτην, οὗτοι

ἔδει νὰ διέπωνται κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ κοινῶν δικαίου, ὡς πρὸς δὲ τοὺς Ἱερομονάχους ἐθεωρήθη δικαίως ὅτι οὗτοι δέον νὰ ὑπαχθῶσι εἰς τὸν γενικὸν περὶ μοναχῶν προεκτεθέντα κανόνα, καθ' ὅσον ἐν τῇ πνευματικῇ μάντρῃ τῆς Μονῆς οἱ χειροτονημένοι καὶ μὴ, οἱ μεγάλοι σχήμοι καὶ οἱ μικροσχήμοι, πάντες εἰσὶν «μοναχοὶ» ὑπαβληθέντες εἰς τὴν μοναχικὴν κοινότητα καὶ δόσαντες τὰς αὐτὰς ἐπαγγελίας, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων¹. Τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ ἀπ' αἰώνων περὶ Ἱερομονάχων κρατοῦσα ἀντίληψις δι' ἣν καὶ ἐγράφη ἐν Νεαρῶ 5 κεφ. 8, «εἴ τις τῶν μοναχικῶν ἐπαγγελιαμένων ἀσκησιν ἀξιοθεῖη κληρικῶν χειροτονίας μενέτω καὶ οὕτω καθαρὰν φυλάττων τὴν ἀσκησιν».

* * *

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων, ἐφ' ὅσον καὶ οἱ Ἱερομόναχοι εἶναι «μοναχοὶ» δέον νὰ κληρονομῶνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἔδ. ε' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου ΓΥΙΑ' μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἔδ. δ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Κωδ. Νόμου 4684, ἴτοι καλουμένων ὡς συγκαληρονόμων εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, α) τοῦ ΟΔΕΠ κατὰ τὸ ἡμισυ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας καὶ β) τῆς Ἱ. Μονῆς αὐτῶν κατὰ τὸ ἕτερον ἡμισυ.

Πρὸς καθορισμὸν δὲ τῶν στοιχείων καὶ τοῦ τρόπου τῆς κληρονομίας αὐτῶν δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν:

1ον) ὅτι, ἡ περιουσία αὐτῶν, ἢ μέχρι τῆς ἀποκάρσεως αὐτῶν κτηθεῖσα, περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Μονὴν μετ' ἀφαίρεσιν τῆς νομίμου μοίρας ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων κληρονομῶν (ἄρθρ. 18 Νόμου ΓΥΙΑ' διατηρούμενον ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ Κωδ. Νόμου 4684).

2ον) ὅτι, αἱ περιελθούσαι τοῖς Ἱερομονάχοις μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτῶν εἰς τὴν Μονὴν κληροδοσίαι ἢ δωρεαί, ὡς καὶ κληρονομίαι, ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μονὴν, τοῦ ἡμίσεως δὲ τῆς οὕτω περιελθούσης τῇ Μονῇ περιουσίας τὴν ἐπικαρπίαν ἔχουσιν ἐφ' ὅρου ζωῆς οἱ τιμηθέντες διὰ τῆς κληρονομίας, κληροδοσίας ἢ δωρεᾶς (ἄρθρον 18 παρ. 2) καὶ συνεπῶς, κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κληρονομικῶν στοιχείων τῶν Ἱερομονάχων, ὡς καὶ ἐπὶ μοναχῶν, δέον νὰ ἐξαιροῦνται τὰ ἀντικείμενα τοιοῦτων χαριστικῶν πράξεων ἢ κληροδοσιῶν ἢ κληρονομιῶν ὡς ἀνήκοντα τῇ Μονῇ.

καὶ 3ον) ὅτι, δωρεαὶ ἐν ζωῇ ἢ αἰτίᾳ θανάτου καὶ ἐν γένει χαριστικαὶ πράξεις τῶν Ἱερομονάχων ἀκυροῦνται.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Ι. ΝΕΑΜΟΝΙΤΑΚΗΣ

1. Ὅρα καὶ Κληρ. Δίκαιον Γ. Μπαλῆ ἔκδ. τελ. σ. 290 παρ. 193.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ Ἑορτὴ τῆς Μητέρας.

Δέον νὰ δηλογηθῇ ὅτι μία τῶν ἀπὸ ἐπόψεως κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς σπουδαιοτέρων παρ' ἡμῶν ἐορτῶν εἶνε καὶ ἡ ἀπὸ τινος καθιερωθεῖσα «Ἑορτὴ τῆς Μητέρας». Τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐορτὴ ἀρχεῖται δι' ἱεροτελεσίας, καθ' ἣν μάλιστα τελεταρχεῖται

αὐτὸς ὁ Πρωθιεράρχης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι αἱ κατ' αὐτὴν διοργανούμεναι καὶ πρὸς τὴν μητροίτητά καθ' ὅλον σχετιζόμεναι διαλέξεις γίνονται ὑπὸ τῶν ἐπιφανεσιτέρων πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν ἡγετῶν, μαρτυρεῖ ὅποια σημασία δικαίως προσδίδεται εἰς τὸν θεσμόν. Διότι μεγάλη εἶνε ἡ ἀποστολὴ τῆς μητροδός. Ἡ μήτηρ εἶνε ἡ πραγματικὴ καὶ παραμόνιμος ἐστὶαὶς τῆς οἰκογενείας, ἐξ αὐτῆς κυρίως ἐξαρτᾶται ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων, αὐτὴ κρατεῖ ἀδιάρρηκτον τὸ νῆμα τῶν οἰκογενειακῶν παραδόσεων τῶν ὁποίων καὶ ἀποβαίνει ὁ θησαυρὸς, αὐτῆς πρὸ παντὸς ἡ γλυκεῖα ἀνάμνησις παρακολουθεῖ τοὺς ἀπογόνους κατὰ πάσας τὰς τυχόν τοῦ βίου ἀνιξοδότητας. Τὸν ἰδεώδη τῆς μητροδός τύπον ἡ ἀνθρωπότης εὐρίσκει μόνον ἐν τῇ Μητροπαρθένῳ Θεοτόκῳ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, τῆς Μητροδός τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ταύτην ἐμφανίζουσι τὰ ἅγια Ἐδωγγέλια ἐν ὅλῃ τῇ στοργῇ καὶ τῇ μερίμνῃ καὶ τῇ ἀγάπῃ, τὰς ὁποίας ἐπέδειξε πρὸς τὸν μονογενῆ τῆς Υἱὸν κατ' ὅλην τῆς ζώης. Αὐτὴν εἶχον ὡς πρότυπον καὶ αἱ διάσημοι μητέρες τῶν διαπρεπεσιτέρων ἁγίων ἀνδρῶν, ὅποιοι ἡ Ἑμμέλεια τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ἡ Ἀνθοῦσα τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ Νόννα Ἰρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἡ Μόνικα τοῦ Ἀδουστίνου καὶ αἱ ἄλλαι πολυῶν μοι καὶ ἀνόνημοι τοσοῦτων ἀφανῶν υἱῶν, αἵτινες τόσον συνετέλεσαν εἰς τὴν ἡθικὴν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἐξάνθησιν. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ μετὰ τόσης εὐλαβείας καὶ ἀφοσιώσεως γεραίρεται ἡ Θεομήτωρ Μαρία ὑπὸ σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος.

Οἱ κ.κ. G. Rouillard καὶ P. Collomp ἐξέδωκαν τὸν ἀτόμον τῶν «Ἀρχείων τοῦ Ἄθω» (Archives de l'Athos) περιλαμβάνοντα τὰ μνημεῖα τῆς Λαύρας (Actes de Lavra) εἶνε ἕκδοσις διλωματικῆ καὶ κριτικῆ ἐπὶ τῇ βάσει περιγραφῶν καὶ ἀντιγράφων τῶν G. Millet καὶ μοναχοῦ Σπυρίδωνος τῆς Λαύρας, μετὰ 30 χαλκογραφικῶν πινάκων.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατὰ τὴν διαρρηθεύσαν ἑβδομάδα ἡ Ἱ Σύνοδος συνήλθεν εἰς δύο συνεδρίας.

— Ἀφορμῆς δοθείσης ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ Σαβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιὴλ ἀπεφασίσθη, ὅπως παρακληθῆ τὸ Ὑπουργεῖον Ὀρθοπευμάτων, ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ Β. Διατάγματος τοῦ ὀρίζοντος τὰ τῆς παροχῆς ἀντιγράφων Ποινικοῦ Μητρώου, ὅπως προκειμένου περὶ πιστοποιητικῶν σκοποῦντων τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἀδιαβλήτου ὑποψηφίου κληρικοῦ, παρέχεται ἀκριβῆς τοῦ Ποινικοῦ Μητρώου τοῦ ὑποψηφίου ἀντιγράφον, περιλαμβάνον καὶ τὰ δι' οἰονδήποτε λόγον παραγραφέντα τυχόν ἀδικήματα.

— Ἡ κατὰ Παρασκευὴν γενομένη συνεδρία τῆς Ἱ. Συνόδου ἀφιερῶθη εἰς τὴν μελέτην τοῦ σχεδίου τοῦ νέου ἐνοριακοῦ νόμου.

— Ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν συνήλθεν Ἐπιτροπὴ ἐν ταῖς γραφεῖσις τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς Ἀθηνῶν πρὸς συστηματικὴν ὀργάνωσιν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων.

— Ἡ πρὸς τοιαύτην συστηματικὴν ὀργάνωσιν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῆς ἐπιτιμίου Κας Προέδρου Ἱ. Μεταξὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς καὶ Περιφερειακῆς Διοικητοῦς Θηλέων Πρατευσούσης τῆς ΕὐΝ Κας Μαντζούφα, τῆς Κας Δροσοπούλου τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, τῆς κ. Ζωῆς Φράγκου, τῆς Κας Δ. Λεβίδου, τοῦ κ. Κανελλοπούλου Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Ε.Ο.Ν. τοῦ κ. Στεφάνου Ἐπιθεωρητοῦ Ὑγεινῆς ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθν. Παιδείας καὶ Ὀρθοπευμάτων καὶ τοῦ κ. Τεγοπούλου βιομηχάνου, ἐμελέτησε τὸν τρόπον τῆς συστηματικῆς ὀργάνωσεως τῶν μαθητικῶν συσσιτίων, ἀνά τὴν Ἑλλάδα ὅλην καὶ ἔλαβε σχετικὰ ἀποφάσεις.

— Τὸν Μακαριωτάτον ἐπεσκέφθησαν ὁ Αὐλάρχης τῶν Ἀνακτόρων κ. Μερκάτης καὶ ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Πλυτᾶς.

— Τῇ 30ῇ π.μ. ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὁ Μακαριωτάτος, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Καπνικαρέας καὶ ἐτέλεσε τὸ καθιερωμένον ἐτήσιον μνημόσυνον, ὑπὲρ τῶν ἀειμνήστων κλητῶρων, εὐεργετῶν, δωρητῶν καὶ Καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὸ μνημόσυνον παρέστη εἰς τὴν ἐν τῷ αἰθούσῃ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου τελετὴν κατ' ἣν ὁμίλησεν ὁ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Β. Βέλλας «περὶ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην». Εἰς τὴν εἰρημένῃ τελετῇ παρέστη καὶ ὁ ἐξοχώτατος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ὀρθοπευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ἱ. Μεταξᾶς.

— Τῇ 2ῃ Φεβρουαρίου ἑορτῇ τῆς Ὑπαπαντῆς ὁ Μακαριωτάτος ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ εἶτα προσέστη τῆς ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τελεσθείσης ὑπὸ τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνιδῶν δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Μητέρας». Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁμίλησεν ὁ Μακαριωτάτος «περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἑλληνίδος μητροδός».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΠΟΛΕΩΣ

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Ὁρθοδοξία», ἀναγράφον τὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀπὸ Τραπεζοῦντος Μακαριωτάτου Χρυσάνθου εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐπάγεται τὰ ἀκόλουθα: «Κληρικὸς ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς, ἀπ' αὐτῶν τῶν πρώτων βαθμίδων τῆς ἱερωσύνης, διακριθείς, ἀνεδείχθη ὑπερὸν ἐν τῷ ἀρχιερατικῷ ὑποσηγήματι ἐκκλησιαστικῆ φυσιογνωμίας φωτεινῆ καὶ ἐπιβάλλουσα. Ποιμὴν ἱηλωτῆς, κήρυξ τοῦ θείου λόγου δεδοκιμασμένος, μάτοχος ἐν ἐπιστήμῃ πολλῇ τῆς τε ἔσω καὶ τῆς θύραθεν παιδείας, συγγραφεὺς δόμιμος, γλωσσομαθῆς, ἀριστοκράτης τὴν ἐμφάνισιν, ἱεροπρακτῆς τὸν χαρακτῆρα, εὐγενῆς καὶ μετρίως τοὺς τρόπους, συνετὸς καὶ ψυχραίμος, γνώστης βαθύς τῶν ἀπασχολούντων τὴν καθόλου Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν γενικῶν ζητημάτων, ἐπέτυχεν ἤδη κατὰ τὸ διάστημα τῆς ποιμαντορίας αὐτοῦ καὶ μετέπειτα ἐκτὸς αὐτῆς διατελέσας νὰ ἐμφανίσῃ ἑαυτὸν καὶ ἐπιβληθῆ ὡς μία τῶν ἐξοχουστῶν ἱεραρχικῶν φυσιογνωμιῶν τοῦ Κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἐθνίου».

Ὁδὲ μὲν ἀμφιβολία ὅτι τοιοῦτος ὢν ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ τίμινα συμφέροντα τῆς ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἣς τὰς εὐθύνas ἐνεπιστεύθη αὐτῷ ἡ Θεία Πρόνοια».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἀπεφασίσθη ὅπως ἀπὸ τοῦ 1939 πάντα τὰ σχολεῖα ἀφιερῶνται ἀναγκαστικῶς μίαν «ἄθρον ὥραν» κατ' ἐκάστην ἡμέραν, πρὸς τοῦτο δ' εἰδικὰ μαθήματα διοργανώθησαν διὰ τοὺς διδασκάλους.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 99311 π. ἑ.τ. ἐγγράφον τοῦ Ὑπουργεῖου Δικαιοσύνης περὶ πληρώσεως δύο κενῶν θέσεων μονίμων ἱερέων τῶν φυλακῶν, πτυχιούχων Θεολογικῆς Σχολῆς, προσκαλεῖ τοὺς βαυλομένους, ὅπως ὑποβάλωσιν αὐτῇ σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τοῦ πτυχίου αὐτῶν, μέχρι τῆς 5ης προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου.

Οἱ ἐν λόγω ἱερεῖς διορισθήσονται ἀρχικῶς μετὰ τὸν βαθμὸν ὑπουργικοῦ Γραμματέως Βαθ. τάξεως, δυνάμει νὰ προαχθῶσι περαιτέρω μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Εἰσηγητοῦ.

Πλεόντες πληροφορίες παρέχονται ὑπὸ τῆς Ἀρχιγραμματείας Ἱεράς Συνόδου.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Λόγω τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς σημασίας εἶναι ἄξιον εὐρυτέρας διαδόσεως τὸ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Γεωργ. Σαπηρίου ἐκδοθέν ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «τὰ κειμήλια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Πατριαρχικὸς Ναὸς καὶ Σκευοφυλάκιον» (Ἐν Ἀθήναις 1938). Ἐφωδιασμένον δι' ὑπερεξήκοντα πινάκων, περιεχόντων περὶ τὰ ἐνεσθῆκοντα εἰκόνας ἐκτὸς κειμένου, ὡς καὶ ἐτέρων τριάνκοντα περὶ τοῦ εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ, δύναται νὰ κατατοπίσῃ πλήρως εἴτι καὶ τὸν μὴ εἰδικὸν περὶ τὰ τοιαῦτα. Διὰ τῆς διακρινούσης τὸν συγγραφέα ἐπιστήμης καὶ σοφίας καὶ σαφηνείας ἐμφανίζεται τὸ ἔργον ἀντάξιον τοῦ ὕψους ἐθνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ σκοποῦ, ἵνα τὰ κειμήλια ταῦτα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἔνθα ἐδρεύει ἡ Μήτηρ ἡμῶν Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὄχι μόνον γίνωσι γνωστὰ εἰς τὸ εὐρύτερον ἑλληνικὸν κοινόν, ἀλλὰ καὶ ἐκτιμηθῶσι δεόντως ὑπ' αὐτοῦ ὡς καλλιτεχνικοὶ θησαυροί.

Ὡς πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ προλόγου, ὁ κ. Γ. Σαπηρίου προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β' ἐταξινόμησε μετὰ τῆς λογίας συζύγου αὐτοῦ τὸ Πατριαρχικὸν Σκευοφυλάκιον κατὰ τὸ ἔτος 1933. Ἡ ἐκδοσις δὲ τοῦ ἔργου, ἡ ὁποία σημειωτέον εἶναι καλλιτεχνικωτάτη, ἐπετελέθη χάρις εἰς τὴν μετὰ πρότασιν τοῦ νῦν Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῆς Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθου, ἀνάληψιν τῶν δαπανῶν τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τοῦ κληροδοτήματος Χριστοφόρου.

Ἐν τῇ προτασσομένη τοῦ ὄλου ἔργου εἰσαγωγῇ σημειοῦνται γενικὰ τινα περὶ σκευοφυλακίων καὶ κειμηλιαρχείων, εἴτι δὲ παρέχεται σύντομος περιγραφή καὶ ἐξιστορεῖται δι' ὀλίγων ἢ τύχῃ τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακίου, τοῦ Πατριαρχικοῦ οἴκου καὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ διὰ μέσου τῶν τρικυμωδῶν περιστάσεων, δι' ὧν διήλθεν ἡ ἀνωτάτη τῆς Ὁρθοδοξίας κορυφή πρὸς, ἰδίᾳ δὲ, μετὰ τὴν Ἀλωσιν.

Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν, εἰς τὸ Α' μέρος τοῦ ἔργου, περιγράφονται διὰ μακρῶν τὰ κειμήλια τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, ὧν προέχουσιν ὁ πατριαρχικὸς θρόνος ὁ ἄμβων καὶ εἰκόνας τινες φορηταὶ ἀρχαϊκάται. Ὁ πατριαρχικὸς θρόνος, κατὰ τινα παραδόξιν ἀναγόμενος εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ἁγ. Ἰσίδωρου τοῦ Χρυσοστόμου, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀναγνωσθεῖσιν ὑπὸ τοῦ σ. ἐπιγραφῆν, κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ Λαυρεντίου τοῦ Ἀθηναίου τῷ 1577, ἀνακαινισθεὶς τῷ 1680. Εἶναι ἐκ ξύλου καρφῆς πεποικιλμένος δι' ἐνθέτου ἐλεφαντοστοῦ, μαργάρου (σεντεφίου) καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων. Ὁ ἄμβων, κατὰ τὴν αὐτὴν τεχνικὴν εἰργασμένος, εἶναι κατὰ ἓνα περίπου αἰῶνα νεώτερος. Ἐκ τῶν φορητῶν εἰκόνων προέχουσιν αἱ ψηφιδωταὶ φορηταὶ εἰκόνας τῆς Παμμακαρίστου καὶ τοῦ Πρεδρόμου, περὶ ὧν ὁ σ. ἔχει δημοσιεύσει ἰδιαιτέραν μελέτην ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Αἱ εἰκόνας αὗται ἔχουσιν ὄχι μόνον σπουδαίαν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν, καθ' ὅσον εἶναι αἱ μόναι διασωθείσαι εἰς τοῦ περιφήμου ποτὲ βυζαντινοῦ ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου (νῦν Φετιχίε Τζαμή) χρησιμοποιηθέντος ἀπὸ τοῦ 1456--1587 ὡς Πατριαρχικοῦ ναοῦ. Δι' ἐμπειριστατωμένης συγκριτικῆς μελέτης καὶ δεξιᾶς χρησιμοποιήσεως τῶν φιλολ. πηγῶν καθορίζεται ὑπὸ τοῦ σ. καὶ ἡ χρονολογία τῶν εἰκόνων τούτων, ὡς ἀναγομένων εἰς τὰ τέλη τοῦ ΙΑ' αἰῶνος. Μετὰ τὴν περιγραφήν καὶ τῶν σπουδαιότερων ἐκ τῶν ἄλλων φορητῶν εἰκόνων καὶ τὴν τεχνικωτικὴν ἀνάλυσιν καὶ χρονολόγησιν αὐτῶν ὁ σ. ἐξετάζει τὰ ἐν τῇ ἀλήθῃ τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ εὐρισκόμενα γλυπτά, περὶ ὧν ἔχει ὡσαύτως δημοσιεύσει ἰδιαιτέραν μελέτην ἐν τῷ εἰς μνήμην Σπυριδανος Λάμπρου ἐκδοθέντι ἀναμνηστικῷ τόμῳ.

Εἰς τὸ Β' καὶ τελευταῖον μέρος τοῦ βιβλίου ἐξετάζονται λεπτομερῶς τὰ ἱερὰ κειμήλια τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακίου, ἥτις τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ σκεῦη. Τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ ἔργου εἶναι ἀξιοσπουδαστον, οὐ μόνον διὰ τὴν γλαφυρὰν περιγραφήν καὶ πλήρη ἀνάλυσιν τῶν ἐν τῷ Σκευοφυλακίῳ φυλασσομένων ἱ. κειμηλίων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πρὸ ἐκείστων εἰδους ἄμφιον προτασσομένην γενικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τῆς προαλείσεως καὶ ἐξελίξεως αὐτοῦ.

Ὁ παρ' ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρας εὐπρόσδεκτον συμβολὴν εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἀναρευνήτου τούτου τμήματος τῆς Λειτουργικῆς καὶ τῆς Ἀρχαιολογίας. Μετὰ τὴν περιγραφήν τῶν ἱερῶν ἄμφιον ἔπεται ἡ ἀνάλυσιν καὶ μελέτη τῶν ὑπαρχόντων θαυμασίων ξυλογυπτῶν καὶ ἄλλων ἱερῶν σκευῶν καὶ τέλους ἀκολουθεῖ τὸ ἄγαν ἐνδιαφέρον περὶ τῶν ἱστορικῶν χειρογράφων εὐαγγελίων καὶ ἱστορουμένων κωδίκων κεφάλαιον. Τὰ ἐξ αὐτῶν σπουδαιότερα εἶναι δύο χειρογραφα εὐαγγέλια ἀνήκοντα τὸ μὲν ἐν εἰς τὸν ΙΑ', τὸ δὲ εἰς τὸν ΙΒ' αἰῶνα. Τὸ πρῶτον εἶναι κατὰ τοῦτο πολῦτιμον, καθ' ὅσον ἐκ τῶν ἐν τέλει σφραγισμένων ἐνθυμήσασιν ἐξάγεται ὅτι ἀνήκε ποτε εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας μετὰ πολλὰς καὶ ποικίλας περιπετείας περιελθὼν κατὰ τὸ 1853 εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακίου. Τὸ δεύτερον, διὰ τὰς κοσμοῦσας θαυμασίας μικρογραφίας εἶναι ἐν ἐκ τῶν ἀξιολογωτέων χειρογράφων καθόλου. Ἐνδιαφέρον εἶναι ὡσαύτως ἕτερον χειρόγραφον, ἐκ τῶν ἐνθυμήσασιν τοῦ ὁποίου πληροφοροῦμεθα τὰ τοῦ τέλους τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος τῆς Τραπεζοῦντος Κομνηνοῦ.

Εἰς τὸ ἔργον ἐπισυνάπτονται πληρέστατοι πίνακες ὀνομάτων καὶ πραγμάτων, καθιστώντας τὴν χρῆσιν τοῦ ἀπαρτιτοῦ τούτου διὰ πάντα μελετητὴν τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἡμῶν ἱστορίας βοηθήματος εὐκολωτάτην. Πρέπει δὲ νὰ εἰμῆθα ἰδιαιτέρας εὐγνώμονες εἰς τὸν φιλόπονον, πολυγλωσσώτατον καὶ σοφὸν καθηγητὴν, οὐ μόνον διὰ τὴν εὐτὴ παρεχομένην ἐπιστημονικὴν συμβολήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὄντως ἐθνικὴν ὑπερωσίαν, τὴν ὁποίαν προσέφερε δημοσιεύων τὴν μελέτην του ταύτην. * * *

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ι. Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 65, 66 καὶ 68 τοῦ ὑπ' ἄριθ. 1369/38 ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἱερατεῦσασιν, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ ὡς ἄνω νόμου δοξάζοντα πιστοποιητικὰ τῶν προσόντων αὐτῶν, ὡς καὶ πιστοποιητικὸν περὶ τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν φρονημάτων, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων ἐφημερίων τῶν χηρευουσῶν θέσεων: Α') ἐν τῇ κομοπόλει Λακωνῶν· 1) ἁγ. Δημητρίου. Β') ἐν ταῖς κόμαις καὶ χωρίοις· 3) ἀρχαίων Ὀλυμπίων· 2) ἁγ. Κωνσταντίνου Δίβρης· 3) Δούκα· 4) Καλυβίων Βαρολομοῦ· 5) Κλεβήης· 6) Δάππα-Ἀλλή-Τσελεπή· 7) Μαζαρακίου· 8) Μουριάς· 9) Ξυλοκέρας· 10) Παλιόπολεως· 11) ἁγ. Μαύρας· 12) Σαββαλίων καὶ 13) Ὑψηλοῦ (Λυγάτουρα). Ἐν Πύργῳ τῇ 27ῃ Ἰανουαρίου 1939.

† Ὁ Ἡλείας Ἀντώνιος

Ι. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Σταρουμένων τοῦ ἐνταῦθα καθεδρικοῦ ἱεροῦ ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» (Φανερωμένης) τακτικοῦ δευτέρου ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 68 ἀναγκ. νόμου 1369 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, ὡς καὶ πιστοποιητικὸν τοῦ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας περὶ τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν φρονημάτων, προκειμένων μετὰ ταῦτα νὰ διορισθῇ ὁ υποψήφιος ἐφημέριος. Μορφωτικὰ προσόντα τοῦλάχιστον πιστοποιητικῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὴν γ'. τοῦλάχιστον τάξιν τῆς Θεολογικῆς ἢ ἄλλης σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἢ πτυχίον τῆς Ριζαρίου Ἐκκλησ. Σχολῆς ἢ δεσφίαν ἱερατικῶν σχολῶν, ἢ πιστοποιητικὸν ὑπηρετησάντων ὡς τοποτηρητῶν ἢ πρωτοσυγγέλλων μητροπόλεων ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν. Ἐν Αἰγίῳ τῇ 27 Ἰανουαρίου 1939. † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΗΣ

Τύποις «Φοίνικας» ἡδῶς Διονυσίου 4, Τηλ. 54-229